

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Александар Кавгић
Биљана Шимуновић-Бешлин

УПУТСТВО
ЗА ИЗРАДУ ЗАВРШНИХ РАДОВА
НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА

Нови Сад, 2016.

Copyright © 2016 Филозофски факултет у Новом Саду

Садржај

ЗАВРШНИ РАД НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА	4
ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ЗАВРШНОГ РАДА	4
ЈЕЗИК ЗАВРШНОГ РАДА	4
УРЕЂИВАЊЕ И ПИСАЊЕ ЗАВРШНОГ РАДА.....	5
ОБИМ ЗАВРШНОГ РАДА	5
РАДНА ВЕРЗИЈА ЗАВРШНОГ РАДА	5
КОНАЧНА ВЕРЗИЈА ЗАВРШНОГ РАДА	5
УСЛОВИ ЗА ЈАВНУ ОДБРАНУ ЗАВРШНОГ РАДА	6
СТРУКТУРА ЗАВРШНОГ РАДА	7
НАСЛОВНА СТРАНА.....	7
Наслов.....	7
Изглед насловне стране (корица) завршног рада	8
УНУТРАШЊА НАСЛОВНА СТРАНА	9
Изјаве о ауторској одговорности и ауторском праву.....	9
Изглед унутрашње насловне стране завршног рада.....	10
САДРЖАЈ	11
ЗАХВАЛНИЦА.....	11
САЖЕТАК.....	11
КЉУЧНЕ РЕЧИ.....	11
УВОД	13
ПОЧЕТНЕ ХИПОТЕЗЕ.....	13
ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ	13
МЕТОДОЛОГИЈА.....	13
СПИСАК СКРАЋЕНИЦА	14
СПИСАК ПРИЛОГА	14
РАСПРАВА (РАЗРАДА)	14
ЗАКЉУЧАК	15
НАПОМЕНЕ	15
Напомене које садрже допунска објашњења	15
Напомене о цитирању или преузимању тврдњи других аутора.....	15
БИБЛИОГРАФИЈА	16

Стилови навођења библиографских података	17
Примери навођења библиографских јединица у складу са стиливима: APA (6 th ed.), MLA (7 th ed.) и Chicago Manual of Style (16 th ed.)	18
Књига једног аутора (посебна издања)	18
Књига више аутора (посебна издања)	18
Књига доступна преко интернета (електронско издање)	19
Чланак једног аутора у зборнику радова са научног скупа	19
Чланак или поглавље више аутора у књизи	20
Чланак у научном часопису (доступан преко интернета)	21
Чланак објављен у дневној штампи или недељнику (електронско издање)	21
Архивски документ	22
СКРАЂЕНО БИБЛИОГРАФСКО НАВОЂЕЊЕ У ОСНОВНОМ ТЕКСТУ	23
ПРИЛОЗИ	24
КОРИСНИ ЛИНКОВИ	25
Документи	25
Упутства за израду завршних радова (доступна на интернету)	25
Репозиторијуми завршних радова	25
КОРИСНА ЛИТЕРАТУРА	27

ЗАВРШНИ РАД НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА

Завршни рад је обавезни део акредитованих студијских програма мастер академских студија које се реализују на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду (у даљем тексту: Факултет). То је самостални рад студента или студенткиње (у даљем тексту: студент), у коме се адекватном научном методологијом обрађује одабрана тема, формулисана у договору са ментором и одобрена у складу са важећом процедуром, дефинисаном општим актима Факултета. Завршни рад је врло сличан било којем другом публикованом делу за чији садржај, техничко уређење и штампање пуну одговорност сноси студент.

ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ЗАВРШНОГ РАДА

Завршни рад има важну улогу у структури акредитованих студијских програма мастер академских студија на Филозофском факултету. Очекује се да израдом завршног рада студенти потврде да имају адекватно знање из области студија, које допуњује знање стечено на основним академским студијама, као и следеће способности:

- за самосталан избор и формулисање научно релевантног проблема – теме завршног рада,
- за самостално истраживање одабране теме, уз примену знања стечених у току студија, одговарајућег методолошког приступа и техника научног рада, критичког мишљења и расуђивања,
- за израду сложене текстуалне целине, обликоване у виду посебне публикације, у којој су јасно и прецизно и у академској форми, изложени резултати самостално спроведеног истраживања и
- за јавно представљање и образлагање резултата спроведеног истраживања пред компетентним стручњацима из одговарајуће области.

Наведене способности студената мастер академских студија развијају се под менторством. Ментор или менторка (у даљем тексту: ментор) је наставник или наставница (у даљем тексту: наставник), који студенту даје стручна упутства и савете за израду завршног рада, уз поштовање академских и етичких начела у свим фазама израде завршног рада.

ЈЕЗИК ЗАВРШНОГ РАДА

Завршни рад пише се на језику на којем се реализује акредитовани студијски програм мастер академских студија. Уколико се рад пише на српском језику, треба да се користи ћирилично писмо. Текст завршног рада мора да буде саображен важећим граматичким и правописним правилима језика на коме је написан и усклађен са језичким, стилским и регистарским конвенцијама за писање научних публикација у датој језичкој заједници. То важи за и све текстуалне елементе рада, који описују визуелне елементе (табеле, графикони, дијаграми, слике и илустрације) или су њихов саставни део.

УРЕЂИВАЊЕ И ПИСАЊЕ ЗАВРШНОГ РАДА

Уобичајено је да се за обраду текста користи програм *Microsoft Word*, при чему се документ пише фонтом *Times New Roman* (величина слова у главном делу текста 12, а у напоменама 10) и проредом 1,5 (у напоменама 1). Формат странице би требало да буде А4 (210 x 297 mm) са маргинама од 25 mm са сваке стране. Све странице завршног рада требало би да буду нумерисане.

ОБИМ ЗАВРШНОГ РАДА

Обим завршног рада може веома да варира у зависности од комплексности одабране теме и начина на који се тема обрађује, као и од броја визуелних елемената попут табела и графикона. Управо због тога једино право мерило обима јесте број речи. Завршни рад не би требало да садржи мање од 14.000 речи.

РАДНА ВЕРЗИЈА ЗАВРШНОГ РАДА

Када студент приведе крају уређивање и писање, потребно је да ментору достави радну верзију завршног рада у формату у којем је настала (*Microsoft Word* документ). Ментор након тога проверава да ли је радна верзија завршног рада настала у складу са етичким начелима академског писања и указује студенту на евентуалне грешке и пропусте које би требало исправити пре израде и предаје коначне верзије. Радна верзија може се мењати и допуњавати, све док ментор не закључи да задовољава услове за израду и предају коначне верзије завршног рада. Ментор позитивном оценом на испиту из предмета Студијско истраживачки рад (у функцији израде завршног рада) одобрава студенту израду коначне верзије завршног рада.

КОНАЧНА ВЕРЗИЈА ЗАВРШНОГ РАДА

Коначна верзија завршног рада се ментору доставља електронском поштом (на службену адресу) у облику електронске књиге у формату PDF (*Portable Document Format*), која се може читати, претраживати и штампати помоћу одговарајућих бесплатних рачунарских програма (PDF-читача), доступних и прилагођених за већину оперативних система.

Поред електронске верзије ментору се предају и примерци одштампаног и укориченог (спирално или у тврдом повезу) завршног рада. Сваки члан Комисије за јавну одбрану треба да има укоричени примерак завршног рада са својеручним потписом студента или студенткиње. Штампани и укоричени примерци завршног рада не смеју се разликовати од коначне верзије завршног рада, која је ментору достављена и у електронском формату.

Коначну верзију завршног рада могуће је предати тек након што је ментор студенту дао позитивну оценом на испиту из предмета Студијски истраживачки рад, као што је објашњено у секцији „Радна верзија завршног рада“.

УСЛОВИ ЗА ЈАВНУ ОДБРАНУ ЗАВРШНОГ РАДА

Пре него што приступе јавној одбрани завршног рада, студенти морају да положе све испите предвиђене студијским програмом, укључујући и испит из предмета **Студијско истраживачки рад**.

СТРУКТУРА ЗАВРШНОГ РАДА

Завршни рад требало би да има једнообразан и препознатљив изглед спољних и унутрашњих елемената, укључујући и насловну и унутрашње странице, и да садржи следеће делове: насловну страну (спољашњу и унутрашњу), садржај, уводна разматрања, опис методологије истраживања, преглед литературе и извора, разраду, закључак (закључна разматрања) и библиографију. Поред наведених, завршни рад може да садржи и додатне делове (нпр. прилоге). Неке од ових тематских целина могу бити спојене у једну или подељене у већи број целина у односу на наведене.

НАСЛОВНА СТРАНА

И у електронском и у штампаном облику завршни рад треба да има насловну страну на којој се налазе тачни подаци о Универзитету у Новом Саду и Филозофском факултету, студијском програму у оквиру којег је завршни рад настао (као обавезни део курикулума), наслов рада (и поднаслов, ако га има), име и презиме студента/студенткиње, титулу, име и презиме ментора/менторке, место и годину издања завршног рада.

Наслов

Приликом пријављивања теме завршног рада изузетно је важно водити рачуна о томе да наслов завршног рада мора да буде јасан и прецизан, те да адекватно одражава предмет истраживања (проблем, појава, процес и др.). Наслов не би требало да буде предугачак. Уколико се процени да је потребно, наслов се може ближе одредити поднасловом.

Изглед насловне стране (корица) завршног рада

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Студијски програм мастер академских студија:

[Назив студијског програма]

ЗАВРШНИ РАД

[Наслов рада на српском језику]

[Наслов рада на језику на којем је рад писан, ако није писан на српском језику]

[Наслов рада на енглеском језику]

Студент/студенткиња

[Име и презиме]

Ментор/Менторка

[Име и презиме]

Нови Сад, [година издања]

УНУТРАШЊА НАСЛОВНА СТРАНА

Унутрашња насловна страна је друга страница завршног рада, која треба да садржи изјаве о ауторској одговорности и ауторском праву.

Изјаве о ауторској одговорности и ауторском праву

Завршни рад предвиђен акредитованим студијским програмом мастер академских студија на Филозофском факултету мора да буде оригинално дело, написано у складу са етичким начелима академског писања. То значи да су студенти дужни да приликом израде завршног рада коректно наведу дела других аутора која су користили, без обзира на то да ли су цитирали, парафразирали, преводили или на други начин прилагођавали туђе идеје, методе, речи и слично. Исто важи и за прилоге (анкетне упитнике, табеле, мапе, слике и др.), уколико их завршни рад садржи.

Етичка начела академског писања регулисана су општим актима Универзитета у Новом Саду и Филозофског факултета у Новом Саду. Свака злоупотреба интелектуалне својине и научних достигнућа сматра се морално неприхватљивом. Плагијатом се сматра сваки облик присвајања туђих радова као својих, преузимања или парафразирања делова рада другог аутора (без навођења), као и присвајање резултата истраживања које је реализовао неко други. Плагијат је у свим својим облицима неетичко понашање које се не толерише. Права аутора књижевних, научних, стручних и уметничких дела заштићена су у Републици Србији и Законом о ауторским и сродним правима (*Службени гласник РС*, бр. 104/2009, 99/2011, 119/2012 и 29/2016 – одлука УС) и Кривичним закоником (*Службени гласник РС*, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр. 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014).

Студент потврђује да прихвата ауторску одговорност и да је приликом израде завршног рада поштовао етичка начела академског писања својеручним потписом на унутрашњој насловној страни штампаних примерака завршног рада, испод следеће изјаве:

Овај завршни рад не садржи облике незаконитог присвајања или злоупотребе радова других аутора.

Аутори завршних радова који су предвиђени акредитованим студијским програмима мастер академских студија на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду имају права на заштиту ауторства. Стога на унутрашњој насловној страници сваког завршног рада стоји следећи текст на српском језику:

Овај завршни рад не сме бити предмет незаконитог присвајања или злоупотребе од стране других аутора.

Уколико је рад написан на другом језику, неопходно је да се на унутрашњој насловној страници налази одговарајући превод наведених реченица.

На унутрашњој насловној страници студент или студенткиња **својеручним потписом** потврђују тачност изјава о ауторској одговорности и ауторском праву.

Изглед унутрашње насловне стране завршног рада

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Студијски програм мастер академских студија:

[Назив студијског програма]

[Име и презиме студента или студенткиње]

ЗАВРШНИ РАД

[Наслов рада на српском језику]

[Наслов рада на језику на којем је рад писан, ако није писан на српском језику]

[Наслов рада на енглеском језику]

Овај завршни рад не садржи облике незаконитог присвајања или злоупотребе радова других аутора.

[Превод]

Овај завршни рад не сме бити предмет незаконитог присвајања или злоупотребе од стране других аутора.

[Превод]

Потпис

САДРЖАЈ

После насловне стране (спољне и унутрашње), на трећој страни завршног рада треба да се налази почетак списка целина из којих се рад састоји, односно делова рада – **садржај**. Уз сваку наведену целину рада (главу, поглавље и сл.) треба да стоји број странице рада на којој наведени део рада почиње.

Прегледности завршног рада може битно да допринесе ако се, одмах после садржаја постави **списак скраћеница** које су у раду коришћене за називе установа, институција, организација, стручних појмова (са пуним називима које скраћенице замењују) и/или **списак прилога** (нпр. графикона, табела, мапа, илустрација), уколико нису издвојени у посебну целину.

ЗАХВАЛНИЦА

Завршни радови не морају, али могу да садрже посебни одељак у којем се студент захваљује појединцима од којих је добијао корисне савете или институцијама у којима је спровођено истраживање.

САЖЕТАК

Сажет и информативан приказ теме и садржаја завршног рада у којем се наводе најважнији циљеви, теоријске поставке, почетне хипотезе, методолошки приступ и закључци, односно резултати истраживања, назива се **сажетак** или **апстракт**. Уобичајено је да сажетак или апстракт чини један пасус (параграф). Сажетак или апстракт може имати обим између 200 и 500 речи.

Требало би имати у виду да приликом пријаве теме завршног рада студенти морају да саставе сажето, јасно и кохерентно **образложење теме**, које разматра и одобрава надлежно стручно тело Факултета (одсек, програмско веће интеркатедарског студијског програма). Сажетак у завршном раду требало би да проистиче из образложења теме, али да буде измењен и допуњен на основу знања и искустава која су стечена током истраживања одабране теме и израде завршног рада.

Ако је рад писан на српском језику треба да садржи и **превод сажетка на енглески језик – Abstract**.

Ако рад није писан на српском језику треба да садржи и **превод сажетка на српски језик**.

КЉУЧНЕ РЕЧИ

После сажетка, најкраћи приказ рада представљају кључне речи, односно термини или појмови, који упућују на опште и посебне карактеристике теме која је обрађена у завршном раду. Приликом избора кључних речи требало би имати у виду уобичајене кључне речи које се користе приликом претраживања електронских каталога у библиотекама у Републици Србији.

Библиотека Филозофског факултета, Библиотека Матице српске, Народна библиотека Србије, заједно са још приближно 160 библиотека, укључене су у мрежу која се зове Виртуална библиотека Србије. Кооперативни онлајн библиографски систем и сервис (или, скраћено, COBISS.sr) доступни су на интернету:

<http://www.vbs.rs/cobiss/index-sc.html>

И друге библиотеке у региону и у свету имају електронске каталогe (азбучним редоследом):

АУСТРИЈА:

http://search.obvsg.at/primolibweb/action/search.do?mode=Basic&vid=ONB&tab=default_tab&

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА: <http://www.cobiss.ba/>

БУГАРСКА: <http://www.bg.cobiss.net/>

ГРЧКА: <http://vopac.nlg.gr/>

ИНДИЈА: <http://opac.nationallibrary.gov.in/cgi-bin/gw/chameleon>

ИТАЛИЈА: <http://www.sbn.it/opacsbn/opac/iccu/free.jsp>

ЈАПАН: <https://ndlopac.ndl.go.jp/F/>

КИНА: <http://www.nlc.cn/newen/>

МАЂАРСКА: http://nektar1.oszk.hu/librivation_hun.html

МАКЕДОНИЈА: <http://www.vbm.mk/cobiss/>

НЕМАЧКА: http://www.dnb.de/DE/Home/home_node.html

РУМУНИЈА: <http://alephnew.bibnat.ro:8991/F>

РУСИЈА: <http://www.nlr.ru/eng/>

СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ: <https://www.loc.gov/>

СЛОВЕНИЈА: <http://www.nuk.uni-lj.si/>

УЈЕДИЊЕНО КРАЉЕВСТВО: <http://www.bl.uk/>

ФРАНЦУСКА: <http://catalogue.bnf.fr/index.do>

ХОЛАНДИЈА: <https://www.kb.nl/>

ХРВАТСКА: <http://katalog.nsk.hr/F/>

ЦРНА ГОРА: <http://vbcg.vbcg.me/>

ШПАНИЈА: <http://www.bne.es/es/Catalogos/>

УВОД

Уводни део завршног рада требало би да садржи: општи приказ теме (детаљнију разраду и образложење наслова завршног рада), аргументовање научне релевантности одабране теме, циљеве и сврху истраживања, одређење теоријско-методолошког приступа истраживању, почетне хипотезе, опис тока истраживања и структуре рада, односно излагања резултата истраживања (број поглавља, садржај поглавља и сл.). Уобичајено је да се увод пише тек када су остали делови завршног рада већ написани или се њихово писање приводи крају.

У неким научним дисциплинама у пољу друштвено-хуманистичких наука уобичајено је да увод, поред свега наведеног, обухвати и почетне хипотезе, критички осврт на проучаване изворе, коришћену литературу, односно релевантне научне резултате претходних истраживања одабране теме, јасан и прецизан опис методолошког приступа и примењених истраживачких техника. Имајући у виду значај ових делова завршног рада, развијена је пракса да се преглед резултата досадашњих истраживања одабране теме или сродних тема, као и почетне хипотезе, одвајају у посебне целине. Имајући у виду различите могућности, неопходно је да се студенти договоре са ментором о оптималној структури завршног рада.

ПОЧЕТНЕ ХИПОТЕЗЕ

Избор теме подразумева постављање оригиналних и аутентичних питања у вези са одређеним проблемом, појавом или процесом. Образлагање теме подразумева и утврђивање хипотеза у вези са проучавањем наведеног проблема, појаве или процеса. Почетне хипотезе су тврдње које је потребно проверити истраживањем, на основу доступних резултата релевантних научних истраживања и уз примену одговарајуће методологије и истраживачких техника.

ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

Посебна целина у завршном раду требало би да буде посвећена прегледу резултата релевантних научних истраживања у вези са одабраном темом или сличним или сродним темама. Овај део завршног рада може да буде и саставни део увода, али је и у једном и у другом случају обавезан. Преглед литературе би требало да садржи приказ радова у којима су изложене теоријске поставке и доступни научни резултати на којима је истраживање одабране теме засновано и да има форму аналитичког и критичког приказа већег броја релевантних библиографских јединица. Овај део рада такође може да садржи и дефиниције кључних термина, као и почетне хипотезе (ако већ нису већ наведене у уводу).

МЕТОДОЛОГИЈА

Посебна целина завршног рада требало би да буде посвећена излагању методолошког приступа проучавању одабране теме и образлагању истраживачких техника. Овај део рада може да буде и саставни део увода, али је и у једном и у другом случају обавезан. У завршном раду је неопходно јасно описати методолошки приступ истраживању,

односно примењену методологију и технике научног истраживања. У случају емпиријских истраживања, овај део рада мора да садржи јасне и прецизне описе свих корака истраживања, ради постизања потпуне методолошке транспарентности и репликабилности истраживања од стране других истраживача. На пример, у лингвистичким истраживања у овом делу завршног рада могу да буду наведени подаци о принципима и поступцима израде, анотације и анализе корпуса, док би се у емпиријским истраживања из области психологије овде могли навести принципи одабира испитаника, карактеристике примењених мерних инструмената и сл.

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

Уколико су у раду коришћене скраћенице или акроними, пожељно је да се у посебном одељку рада наведе списак скраћеница са пуним називима. Уколико је често коришћена скраћеница настала на основу пуног назива на страном језику, пожељно је навести и превод пуног назива на српски језик.

СПИСАК ПРИЛОГА

Завршни рад може да садржи различите прилоге. То могу да буду илустрације (слике, мапе и сл.), графички прикази резултата истраживања (табеле, графикони и сл.). Уколико се процени да је корисно да прилози буду уметнути у основни текст рада, потребно је саставити списак прилога у посебном одељку. Прилози треба да буду означени редним бројевима и насловима, уз назнаку на којој страници рада се налазе. Уколико је неки прилог преузет из објављеног дела, потребно је навести у складу са правилима навођења библиографских података.

РАСПРАВА (РАЗРАДА)

Расправа или разрада представља главни део завршног рада. У овом делу рада излажу се резултати самосталног истраживачког рада студента или студенткиње: даје се детаљан и обухватан опис истраживања, аргументација којом се потврђује или оповргава почетна хипотеза, приказ и тумачење (интерпретација) резултата истраживања.

На који начин ће главни део рада бити организован и каква ће бити његова композиција зависи од много различитих чинилаца. О структури расправе и разраде студенти се договарају са менторима, од којих добијају и најважније информације о правилима или устаљеним обичајима у појединим научним дисциплинама. Структура главног дела рада непосредно је условљена и одабраном темом, примењеном методологијом и техникама истраживања. У зависности од теме, научне дисциплине и договора са ментором, расправа или разрада теме може да буде обрађена у једном или у више поглавља. И поглавља могу да буду подељена у целине краћег обима. Опште је правило да структура главног рада треба да буде хармонична целина, без обзира на то да ли је једноставна или састављена од мањег или већег броја посебних делова (глава, поглавља и сл.).

Расправа или разрада може да садржи и прилоге, нарочито уколико то не ремети, него допуњава разумевање основног текста. На пример, у случају примене квантитативних истраживачких метода и емпиријских истраживања расправа или разрада може да садржи и графичке или табеларне приказе резултата истраживања.

ЗАКЉУЧАК

Завршни део рада требало би да садржи рекапитулацију најважнијих резултата спроведеног истраживања, њиховог научног и друштвеног значаја, као и указивање на могуће правце даљих истраживања. Увод и закључак требало би да представљају складну целину, односно да садрже податке о научној релевантности, циљевима и постигнутим резултатима истраживања одабране теме.

НАПОМЕНЕ

Напомене или белешке представљају врло важан део завршног рада, јер показују да су тврдње изнете у завршном раду утемељене на резултатима истраживања других аутора и/или на критичком промишљању одређених извора. Када се текст обрађује компјутерски (нпр. употребом програма *Microsoft Word*), уношење напомена (уз постављање ознака на одговарајуће место у тексту) врло је једноставно. Напомене се аутоматски (без обзира на редослед уношења) означавају бројевима (нумеришу) по редоследу у тексту и постављају у дно странице (фуснота, енг. *Footnote*) или у посебан одељак иза основног текста (под насловом Напомене или Белешке, енг. *Endnote*).

Напомене које садрже допунска објашњења

Сва допунска објашњења, која би реметила ток излагања у завршном раду, требало би да буду постављена у напомене или белешке у дну странице или на крају текста. Место постављања напомене требало би да буде јасно означено у основном тексту. Такве напомене могу да садрже биографске податке о личности која се у тексту помиње, образложење или опширнију дефиницију појма који је наведен у основном тексту, упућивање на већи број ауторских дела или извора на којима је тврдња изнета у тексту утемељена и сл.

Напомене о цитирању или преузимању тврдњи других аутора

Напомене се обавезно постављају када се дословно преузимају, односно цитирају речи и реченице из објављеног ауторског дела или извора. Цитирање се примењује у случајевима када се процени да би препричавање или парафразирање туђих речи имало слабији ефекат, или када је потребно илустровати неку тврдњу изнету у завршном раду. Цитиране речи и реченице у тексту морају бити прецизно означене знацима наводника. Уколико је цитат опширан могуће је (а некад и неопходно), јасно га издвојити од основног текста (издвојен пасус, курзив и сл.). У напомени је потребно прецизно навести библиографске податке о пореклу цитата (ауторско дело, извор и сл.). И када се парафразирају или препричавају тврдње других аутора, нужно је поставити напомену са прецизно наведеним библиографским подацима о ауторском

делу или извору, на коме су тврдње изнете у завршном раду утемељене. Међутим, није нужно позивати се на друге ауторе у случају изношења опште познатих чињеница.

Напомене о коришћењу дела других аутора могу бити уметнуте и у основни текст, уколико такав поступак не ремети ток нарације. Да би се то постигло, нужно је да буду скраћене и сведене искључиво на основне библиографске податке о научним делима или радовима других аутора, на којима су утемељене тврдње у завршном раду.

Постоје различити начини и стилови навођења библиографских података о делима других аутора у напоменама, било да се ради о издвојеним напоменама (фусноте) или о скраћеном навођењу у основном тексту. Да би завршни рад могао да буде оцењен као академски коректан, битно је да се одлука о начину и стил навођења библиографских података у напоменама или у основном тексту донесе уз сагласност ментора и у складу са научном облашћу, а нарочито да одабрани начин и стил буду примењени доследно од почетка до краја завршног рада.

БИБЛИОГРАФИЈА

Библиографија представља списак свих библиографских јединица, односно свих ауторских дела (књига, чланака и сл.), која се помињу или су цитирана у завршном раду. Овај списак требало би да буде уређен по првом слову презимена аутора и то азбучним или абецедним редом, у зависности од тога на ком језику и писму је написан завршни рад. Ауторска дела се, по правилу, наводе на језику и писмом којим је дело штампано.

Израда завршног рада почиње избором теме, састављањем радне библиографије и писањем образложења теме. Студенти састављају радну библиографију и пишу образложење теме у договору са одабраним ментором.

Састављање радне библиографије је услов за пријаву теме завршног рада. Радна библиографија треба да садржи најважније библиографске јединице које показују да је тему могуће обрадити на основу доступних научних резултата и одговарајућих извора. У радној библиографији могу се наћи теоријски радови у којима се обрађује одабрана методологија, дела из шире области теме, дела у којима су већ обрађене сличне теме, као и различити приручници (библиографски, енциклопедијски, лексиколошки). Приликом састављања радне библиографије неопходно је настојати да буду изабрана научно релевантна и савремена дела. Овај списак требало би да буде уређен по првом слову презимена аутора и то азбучним или абецедним редом, у зависности од тога на ком језику и писму ће бити писан завршни рад. Током израде завршног рада радна библиографија се допуњава новим јединицама (књигама, чланцима из часописа и зборника радова, различитим изворима).

У случају да се рад пише на енглеском језику, потребно је обратити пажњу на чињеницу да постоји разлика између термина „References“ и „Bibliography“: први термин значи да се набрајају само цитирани или навођени радови, док се други термин односи на навођење свих радова који су консултовани за потребе истраживања, без обзира да ли су експлицитно наведени или цитирани у раду или не.

Уколико су приликом израде завршног рада анализирани различити извори (енг. **Sources**), што је често у случају завршних радова из области друштвено-хуманистичких наука (нарочито филологије, историје, филозофије и других), неопходно је на крају рада изложити прегледан списак извора који су били обухваћени истраживањем. То могу бити: романи анализирани из књижевно-теоријске перспективе, преводи на којима се базира истраживање у домену преводачких студија, транскрипти интервјуа, аутобиографска литература, штампа (у папирном или електронском формату), објављени документи у тематским збиркама или зборницима, као и необјављени историјски извори (архивски, необјављени рукописи у приватној заоставштини) и слично. Постоје различити начини и стилови навођења библиографских података о изворима.

Стилови навођења библиографских података

Тренутно у свету науке постоји неколико стотина јединствених начина навођења библиографских података и преко осам хиљада начина навођења библиографских података изведених од њих. Немогуће је на утемељен и валидан начин тврдити да је иједан од њих бољи од неког другог. Ипак, у друштвено-хуманистичким наукама се најчешће примењују следећи системи навођења: **APA** (препоручен од Америчке асоцијације психолога – American Psychological Association), **MLA** (препоручен од Америчког удружења за модерне језике – Modern Language Association of America) и **Chicago Manual of Style** (утврђен за издања Универзитета у Чикагу – University of Chicago Press).

Без обзира на то за који се облик навођења библиографских података у консултацијама са ментором студенти одлуче, најважније је да се у раду библиографски подаци наводе на систематичан и у потпуности конзистентан начин који прави јасну и недвосмислену разлику између различитих врста библиографских јединица као што су: књига, поглавље у књизи, чланак у часопису, чланак у зборнику радова, излагање са конференције, чланак из дневних новина, чланак из периодичних новина (часописа), чланак на интернету итд. Осим у самој библиографији, доследност је неопходна и код скраћеног библиографског навођења у самом тексту завршног рада: у навођењу библиографских података у заградама, као и у употреби узастопног навођења помоћу скраћеница.

Примери навођења библиографских јединица у складу са стиловима: APA (6th ed.), MLA (7th ed.) и Chicago Manual of Style (16th ed.)

Књига једног аутора (посебна издања)

APA	<p>Презиме аутора, Почетно слово имена аутора. (Година издања). Наслов књиге: Поднаслов књиге. Место издања: Издавач.</p> <p>Schmale, W. (2013). <i>Mein Europa: Reisetagebücher eines Historikers</i>. Wien: Böhlau.</p>
MLA	<p>Презиме аутора, Име аутора. Наслов књиге: Поднаслов књиге. Место издања: Издавач, Година издања.</p> <p>Schmale, Wolfgang. <i>Mein Europa: Reisetagebücher Eines Historikers</i>. Wien: Böhlau, 2013. Print.</p>
Chicago	<p>Презиме аутора, Име аутора. Наслов књиге: Поднаслов књиге. Место издања: Издавач, Година издања.</p> <p>Schmale, Wolfgang. <i>Mein Europa: Reisetagebücher Eines Historikers</i>. Wien: Böhlau, 2013.</p>

Књига више аутора (посебна издања)

APA	<p>Презиме првог аутора, Почетно слово имена првог аутора и Презиме другог аутора, Почетно слово имена другог аутора. (Година издања). Наслов књиге: Поднаслов књиге. Место издања: Издавач.</p> <p>Bird, S., Klein, E., & Loper, E. (2009). <i>Natural Language Processing with Python: Analyzing Text with the Natural Language Toolkit</i> (1st edition). New York: O'Reilly Media.</p>
MLA	<p>Презиме првог аутора, Име првог аутора и Презиме другог аутора, Име другог аутора. Наслов књиге: Поднаслов књиге. Место издања: Издавач, Година издања.</p> <p>Bird, Steven, Ewan Klein, and Edward Loper. <i>Natural Language Processing with Python: Analyzing Text with the Natural Language Toolkit</i>. 1st edition. New York: O'Reilly Media, 2009.</p>
Chicago	<p>Презиме првог аутора, Име првог аутора и Презиме другог аутора, Име другог аутора. Наслов књиге: Поднаслов књиге. Место издања: Издавач, Година издања.</p> <p>Bird, Steven, Ewan Klein, and Edward Loper. <i>Natural Language Processing with Python: Analyzing Text with the Natural Language Toolkit</i>. 1st edition. New York: O'Reilly Media, 2009.</p>

Књига доступна преко интернета (електронско издање)

APA	<p>Презиме аутора, Почетно слово имена аутора. (Година издања). Наслов књиге: Поднаслов књиге. (Редни број издања), Место издања: Издавач. Преузето са интернета: Интернет адреса на којој је књига доступна.</p> <p>Hladký, L. (2010). <i>Vztahy Čechů s národy a zeměmi jihovýchodní Evropy</i> (1. vyd.). Praha: Historický ústav. Retrieved from http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:64108e10-4d4b-11e4-aded-005056827e51</p>
MLA	<p>Презиме аутора, Име аутора. <i>Наслов књиге: Поднаслов књиге.</i> Место издања: Издавач, Година издања. Издавач електронског издања. Интернет адреса на којој је књига доступна.</p> <p>Hladký, Ladislav. <i>Vztahy Čechů S Národy A Zeměmi Jihovýchodní Evropy</i>. 1. vyd. Praha: Historický ústav, 2010. <i>Práce Historického Ústavu Av ČR</i>. http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:64108e10-4d4b-11e4-aded-005056827e51</p>
Chicago	<p>Презиме аутора, Име аутора. <i>Наслов књиге: Поднаслов књиге.</i> Место издања: Издавач, Година издања. Интернет адреса на којој је књига доступна.</p> <p>Hladký, Ladislav. 2010. <i>Vztahy Čechů S Národy A Zeměmi Jihovýchodní Evropy</i>. 1. vyd. <i>Práce Historického Ústavu Av ČR</i>. Praha: Historický ústav. http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:64108e10-4d4b-11e4-aded-005056827e51</p>

Чланак једног аутора у зборнику радова са научног скупа

APA	<p>Презиме аутора, Почетно слово имена аутора.(Година издања). Наслов чланка. У: <i>Наслов зборника радова са научног скупа: Поднаслов зборника радова са научног скупа.</i> (стр. Почетна страница чланка-Завршна страница чланка). Издавач.</p> <p>Dinh, D. (2002). Building a training corpus for word sense disambiguation in English-to-Vietnamese Machine Translation. In <i>Proceedings of the 2002 COLING workshop on Machine translation in Asia-Volume 16</i> (стр. 1–7). Association for Computational Linguistics.</p>
MLA	<p>Презиме аутора, Име аутора. „Наслов чланка“. <i>Наслов зборника радова са научног скупа: Поднаслов зборника радова са научног скупа.</i> Издавач, Година издања. Почетна страница чланка-Завршна страница чланка.</p> <p>Dinh, Dien. “Building a Training Corpus for Word Sense Disambiguation in English-to-Vietnamese Machine Translation.” <i>Proceedings of the 2002 COLING Workshop on Machine Translation in Asia-Volume 16</i>. Association for Computational Linguistics, 2002. 1–7. Штампано издање.</p>

Chicago	<p>Презиме аутора, Име аутора.,„Наслов чланка“. У: <i>Наслов зборника радова са научног скупа: Поднаслов зборника радова са научног скупа</i>. Почетна страница чланка-Завршна страница чланка. Издавач, Година издања.</p> <p>Dinh, Dien. “Building a Training Corpus for Word Sense Disambiguation in English-to-Vietnamese Machine Translation.” У <i>Proceedings of the 2002 COLING Workshop on Machine Translation in Asia-Volume 16</i>, 1–7. Association for Computational Linguistics, 2002.</p>
---------	--

Чланак или поглавље више аутора у књизи

APA	<p>Презиме првог аутора, Почетно слово имена првог аутора., Презиме другог аутора, Почетно слово имена другог аутора., Презиме трећег аутора, Почетно слово имена трећег аутора.(Година издања). Наслов чланка. У: Почетно слово имена уредника. Презиме уредника (ур.), <i>Наслов књиге: Поднаслов књиге</i>. (стр. Почетна страница поглавља-Завршна страница поглавља). Издавач.</p> <p>Matusaka, Y., Katagiri, Y., Ishizaki, M., & Enomoto, M. (2009). Unsupervised Clustering in Multimodal Multiparty Meeting Analysis. У: M. Kipp, J.-C. Martin, P. Paggio, & D. Heylen (ур.), <i>Multimodal Corpora</i> (стр. 93–108). Springer Berlin Heidelberg.</p>
MLA	<p>Презиме првог аутора, Име првог аутора и др.,„Наслов чланка“. <i>Наслов књиге: Поднаслов књиге</i>. Ур. Име и презиме уредника, Почетно слово имена уредника. Презиме уредника, Издавач, Година издања. Почетна страница поглавља-Завршна страница поглавља.</p> <p>Matusaka, Yosuke et al. “Unsupervised Clustering in Multimodal Multiparty Meeting Analysis.” <i>Multimodal Corpora</i>. Ур. Michael Kipp et al. Springer Berlin Heidelberg, 2009. 93–108. Lecture Notes in Computer Science 5509.</p>
Chicago	<p>Презиме првог аутора, Име првог аутора, Презиме другог аутора, Име другог аутора, Презиме трећег аутора, Име трећег аутора и Презиме четвртог аутора, Име четвртог аутора.,„Наслов чланка“. У: <i>Наслов књиге: Поднаслов књиге</i>. Уредили: Име и презиме првог уредника, Име и презиме другог уредника и Име и презиме трећег уредника, Почетна страница поглавља-Завршна страница поглавља. Издавач, Година издања.</p> <p>Matusaka, Yosuke, Yasuhiro Katagiri, Masato Ishizaki, and Mika Enomoto. “Unsupervised Clustering in Multimodal Multiparty Meeting Analysis.” У <i>Multimodal Corpora</i>, уредили Michael Kipp, Jean-Claude Martin, Patrizia Paggio, и Dirk Heylen, 93–108. Lecture Notes in Computer Science 5509. Springer Berlin Heidelberg, 2009.</p>

Чланак у научном часопису (доступан преко интернета)

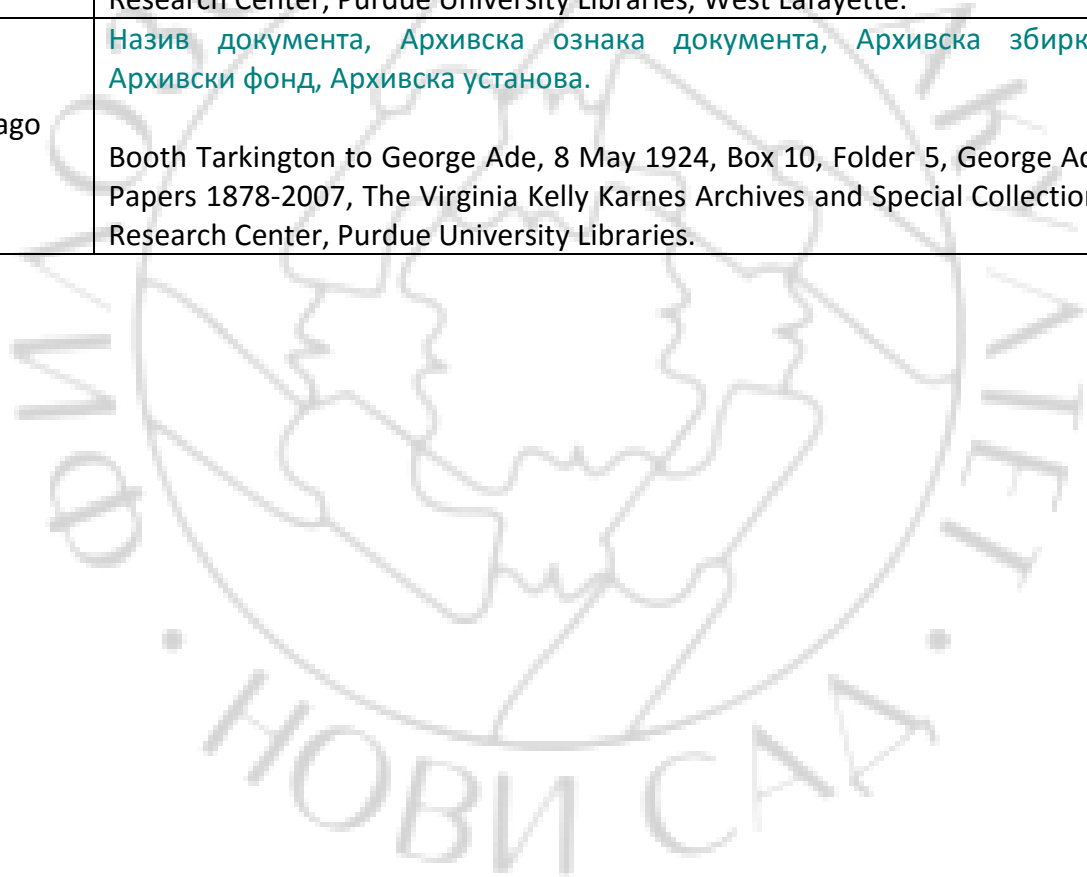
APA	<p>Презиме аутора, Почетно слово имена аутора. (Година издања), Наслов чланка. <i>Наслов часописа</i>, Број књиге(Број свеске), Почетна страница-Завршна страница чланка. Интернет адреса на којој је чланак доступан.</p> <p>Rodríguez-Espinosa, M. (2016). “¡No Pasarán!”: Translators under siege and ideological control in the Spanish Civil War. <i>Perspectives</i>, 24(1), 22–35. https://doi.org/10.1080/0907676X.2015.1073765</p>
MLA	<p>Презиме аутора, име аутора. Наслов чланка. <i>Наслов часописа</i>, Број књиге.Број свеске (Година издања), почетна страница-завршна страница чланка. Издавач. Ознака да је чланак доступан на интернету – Web.</p> <p>Rodríguez-Espinosa, Marcos. “¡No Pasarán!”: Translators under Siege and Ideological Control in the Spanish Civil War.” <i>Perspectives</i> 24.1 (2016): 22–35. <i>Taylor and Francis+NEJM</i>. Web.</p>
Chicago	<p>Презиме аутора, име аутора. Наслов чланка. <i>Наслов часописа</i>, Број књиге, Број свеске (Тачан датум или година издања): почетна страница-завршна страница чланка. Интернет адреса на којој је чланак доступан.</p> <p>Rodríguez-Espinosa, Marcos. “¡No Pasarán!”: Translators under Siege and Ideological Control in the Spanish Civil War.” <i>Perspectives</i> 24, бр. 1 (2. јануар 2016): 22–35. doi:10.1080/0907676X.2015.1073765.</p>

Чланак објављен у дневној штампи или недељнику (електронско издање)

APA	<p>Извор (Година, месец, дан објављивања), Наслов чланка. Преузето (навести тачан датум), са адресе: Интернет адреса на којој је чланак доступан.</p> <p>Политика (2016, октобар 24), Сајам књига - фешта писане речи и ентузијастично место. Преузето 24. октобра 2016, са адресе: http://www.politika.rs/scc/clanak/366292/Sajam-knjiga-festa-pisane-reci-i-entuzijasticno-mesto</p>
MLA	<p>Извор. Наслов чланка, Адреса извора, Датум објављивања чланка. Интернет. Датум преузимања.</p> <p>Политика. Сајам књига - фешта писане речи и ентузијастично место. <i>Politika.rs</i>, 24. окт. 2016. Интернет. 24. окт. 2016.</p>
Chicago	<p>Извор. Наслов чланка, Адреса извора, Датум објављивања чланка. Интернет адреса на којој је чланак доступан.</p> <p>Политика. Сајам књига - фешта писане речи и ентузијастично место. <i>Politika.rs</i>, 24. октобар 2016. http://www.politika.rs/scc/clanak/366292/Sajam-knjiga-festa-pisane-reci-i-entuzijasticno-mesto</p>

Архивски документ

APA	<p>Назив (или опис) документа. Архивска збирка, Архивски фонд, Архивска установа, Место у којем се налази архивска установа, Држава у којој се налази архивска установа.</p> <p>Tarkington, B. (1924, May 8). [Letter to George Ade]. George Ade Papers, 1878-2007, The Virginia Kelly Karnes Archives and Special Collections Research Center (Box 10, Folder 5), Purdue University Libraries, West Lafayette, IN.</p>
MLA	<p>Назив документа, Архивска збирка, Архивски фонд, Архивска установа, Место у којем се налази архивска установа.</p> <p>Tarkington, Booth. Letter to George Ade. 8 May 1924. George Ade Papers, 1878-2007. The Virginia Kelly Karnes Archives and Special Collections Research Center, Purdue University Libraries, West Lafayette.</p>
Chicago	<p>Назив документа, Архивска ознака документа, Архивска збирка, Архивски фонд, Архивска установа.</p> <p>Booth Tarkington to George Ade, 8 May 1924, Box 10, Folder 5, George Ade Papers 1878-2007, The Virginia Kelly Karnes Archives and Special Collections Research Center, Purdue University Libraries.</p>

СКРАЋЕНО БИБЛИОГРАФСКО НАВОЂЕЊЕ У ОСНОВНОМ ТЕКСТУ

<p>APA</p>	<p>У интегралном тексту завршног рада користи се скраћено библиографско навођење у заградама. Правила навођења различита су за дело са једном аутором (Rodríguez-Espinosa, 2016), дело више аутора (Bird, Klein, & Loper, 2009), као и за извор са интернета који нема број странице или страница (Beta, 2016).</p> <p>Правила се разликују и у зависности од тога да ли се цитира појединачна страна (Matsusaka, Katagiri, Ishizaki, & Enomoto, 2009, стр. 96) или неколико страница (Dinh, 2002, стр. 3–7).</p> <p>Коначно, постоје и засебна правила за навођење када се презиме аутора наводи у интегралном тексту, као, на пример, ако у раду о машинском превођењу напишемо да Dinh (2002, стр. 6) тврди да није лако направити алгоритам за машинско превођење са енглеског на вијетнамски.</p>
<p>LA</p>	<p>У интегралном тексту завршног рада користи се скраћено библиографско навођење у заградама. Правила навођења различита су за извор са једном аутором (Rodríguez-Espinosa), извор са више аутора (Bird, Klein, и Loper), као и за извор са интернета који нема број странице или страница (Beta).</p> <p>Правила се разликују и у зависности од тога да ли се цитира појединачна страна (Matsusaka et al. 96) или неколико страница (Dinh 3–7).</p> <p>Коначно, постоје и засебна правила за навођење када се презиме аутора наводи у интегралном тексту, као, на пример, ако у раду о машинском превођењу напишемо да Dinh (6) тврди да није лако направити алгоритам за машинско превођење са енглеског на вијетнамски.</p>
<p>Chicago</p>	<p>У интегралном тексту завршног рада користи се скраћено библиографско навођење у заградама. Правила навођења различита су за извор са једном аутором (Rodríguez-Espinosa 2016), извор са више аутора (Bird, Klein, и Loper 2009), као и за извор са интернета који нема број странице или страница (Beta 2016).</p> <p>Правила се разликују и у зависности од тога да ли се цитира појединачна страна (Matsusaka et al. 2009, 96) или неколико страница (Dinh 2002, 3–7).</p> <p>Коначно, постоје и засебна правила за навођење када се презиме аутора наводи у интегралном тексту, као, на пример, ако у раду о машинском превођењу напишемо да Dinh (2002, 6) тврди да није лако направити алгоритам за машинско превођење са енглеског на вијетнамски.</p>

ПРИЛОЗИ

У посебном делу завршног рада могу бити обједињени прилози, односно додаци који би иначе због свог обима, величине, изгледа или структуре могли негативно да утичу на кохерентност основног текста. На пример, у посебном одељку могу да се наведу: мерни инструменти коришћени у истраживању (нпр. анкетни упитници), списак речи релевантних за истраживање, ексцерпиран из корпуса, обимне табеле са детаљном анотацијом примера ексцерпираних из књижевног дела, историјске и географске карте, као и илустрације: фотографије личности, објеката, копије докумената (нпр. архивских) или исечака из штампе, итд. Прилози треба да буду означени редним бројевима и насловима. Уколико су прилози уметнути у основни текст рада, списак прилога може да стоји и на почетку рада, у посебном одељку.

КОРИСНИ ЛИНКОВИ

Документи

<https://www.uns.ac.rs/index.php/univerzitet/dokumenti/send/35-pravilnici-2/102-kodeks-profesionalne-etike-univerziteta-u-novom-sadu-2> (27.10.2016)

Кодекс професионалне етике Универзитета у Новом Саду (2010)

http://www.ff.uns.ac.rs/Files/Eticki_kodeks_izdavastva_FFUNS%20.pdf (27.10.2016)

Етички кодекс о објављивању радова и спречавању злоупотребе података Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду (2013).

<http://www.ff.uns.ac.rs/Files/PravilnikOPostupkuUtvrđivanjaPostojanjaPovredeKodeksa.pdf> (27.10.2016)

Правилник Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду о поступку утврђивања постојања повреде кодекса професионалне етике (2016)

Упутства за израду завршних радова (доступна на интернету)

<https://bg.ac.rs/files/sr/studije/studije-uni/Uputstvo-izrada-master-rad.pdf> (27.10.2016)

Drakulić, Mirjana – Darkulić, Ratimir, Uputstvo za izradu završnog (master) rada. Izmenjeno i dopunjeno elektronsko izdanje. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 2015. Univerzitet u Beogradu.

https://www.ox.ac.uk/sites/files/oxford/field/field_document/University%20Student%20Handbook%202016-17_web.pdf (27.10.2016)

The University Student Handbook 2016/2017 [University of Oxford]

<https://integrity.mit.edu/handbook/writing-original-work> (27.10.2016)

Academic Integrity at MIT. A Handbook for Students [Massachusetts Institute of Technology]

<https://owl.english.purdue.edu/owl/section/2/> (27.10.2016)

[The Online Writing Lab (OWL) at Purdue University. Research and Citation Resources]

Репозиторијуми завршних радова

<https://www.repository.cam.ac.uk/browse?type=type&order=ASC&rpp=20&value=Thesis> (30.10.2016)

[University of Cambridge, Doctoral Dissertations and Master Theses]

<http://etheses.bham.ac.uk/information.html> (30.10.2016)

[The University of Birmingham eTheses Repository]

<https://www.escholar.manchester.ac.uk/search/> (30.10.2016)

[The University of Manchester Repository of MA and PhD Theses]

<https://searchworks.stanford.edu/view/6631561> (30.10.2016)

[Stanford University Libraries: Dissertations and theses]

<http://libguides.mit.edu/diss> (30.10.2016)

[MIT - Massachusetts Institute of Technology: doctoral dissertations and masters theses]

<https://thesis.eur.nl/#facet=type:masterThesis> (30.10.2016)

[Erasmus University Thesis Repository]

<http://studenti.filfak.ni.ac.rs/zavrsni-radovi/izvestaji> (30.10.2016)

<http://studenti.filfak.ni.ac.rs/zavrsni-radovi/odbranjeni> (30.10.2016)

[Филозофски факултет Универзитета у Нишу]

<https://singipedia.singidunum.ac.rs/magistarski-i-master-radovi> (30.10.2016)

[Научно-истраживачки портал Singipedia - Repozitorijum master i magistarskih radova]

КОРИСНА ЛИТЕРАТУРА¹

- Becker, Howard S., and Pamela Richards. *Writing for Social Scientists: How to Start and Finish Your Thesis, Book, or Article: Second Edition*. Chicago: University of Chicago Press, 2007.
- Bensberg, Gabriele. *Survivalguide Schreiben: Ein Schreibcoaching fürs Studium Bachelor-, Master- und andere Abschlussarbeiten Vom Schreibmuffel zum Schreibfan!* Berlin – Heidelberg: Springer Medizin, 2013.
- Blaxter, Loraine. Hughes, Christina and Tight, Malcolm. *How to research*. Buckingham: Open University Press, 2001.
- Boeglin, Martha. *Akademsko pisanje korak po korak*. Novi Sad: Akademska knjiga, 2010.
- Bordens, Kenneth S. and Abbott, Bruce B. *Research Design and Methods: A Process Approach*. 9th edition. London: Mcgraw Hill Higher Education, 2014.
- Creswell, John W. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Los Angeles: Sage, 2009.
- Disterer, Georg. *Studienarbeiten schreiben: Seminar-, Bachelor-, Master- und Diplomarbeiten in den Wirtschaftswissenschaften*. 7th ed. Berlin u.a.: Springer Gabler, 2014.
- Eco, Umberto. *How to Write a Thesis*. 1st translated edition. Massachusetts: MIT Press, 2015.
- Eco, Umberto. *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Budapest: Kairosz, 1996.
- Eko, Umberto, *Kako se piše diplomski rad*. Beograd: Narodna knjiga-Alfa, 2000. [s italijanskog prevela Mirjana Đukić-Vlahović]
- Evans, David, Paul Gruba, and Justin Zobel. *How to Write a Better Thesis*. 3rd ed. 2014 edition. Heidelberg: Springer, 2014.
- Heimes, Silke. *Schreiben im Studium: das PiiP-Prinzip: Mit 50 Tipps von Studierenden für Studierende*. 1st ed. Göttingen: UTB GmbH, 2011.
<http://147.91.1.17/~careers1/stranice/uploads/1597995Prirucnik%20akadeskog%20pisanja%20i%20izrazavanja.PDF>
- Jurčić, Ana et al. *Kako uspešno čitati i pisati: kritičko čitanje, akademsko pisanje, pisanje izveštaja i veštine prezentacije*. Beograd: Američki savet za međunarodno obrazovanje. Elektronska verzija. Preuzeto 30. oktobra 2016.
- Клеут, Марија. *Научно дело од истраживања до штампе: техника научноистраживачког рада*. Нови Сад: Академска књига, 2008.
- Lipson, Charles. *How to Write a BA Thesis: A Practical Guide from Your First Ideas to Your Finished Paper*. Chicago: University of Chicago Press, 2005.
- Litosseliti, Lia. ed. *Research Methods in Linguistics*. London: Continuum, 2010.
- Manschwetus, Uwe. *Ratgeber wissenschaftliches Arbeiten: Leicht verständliche Anleitung für das Schreiben wissenschaftlicher Texte im Studium*. 1st ed. Thurm Wissenschaftsverlag, 2016.
- Murray, Rowena. *How to Write a Thesis*. 3 Edition. Maidenhead: Open University Press, 2011.

¹ Библиографске јединице су наведене абecedним редом по систему MLA (изворним писмом на коме су штампане).

- Phelps, R., Fisher, K. & Ellis, A. *Organizing and managing your research: A practical guide for postgraduates*. London: Sage, 2007.
- Popović, Zoran V. *Kako napisati i objaviti naučno delo*. Beograd: Institut za fiziku, 2004.
- *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington, DC: APA, 2009.
- Russel, Bernard. *Social Research Method, Qualitative and Quantitative Approaches*, Los Angeles: Sage Publications, 2012.
- Russey, William E., Hans F. Ebel, and Claus Bliefert. *How to Write a Successful Science Thesis: The Concise Guide for Students*. 1 edition. Weinheim: Wiley-VCH, 2006.
- Šamić, Midhat. *Kako nastaje naučno djelo: uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada - opšti pristup*. 7. izdanje. Sarajevo: Svjetlost, 1988.
- Schmale, Wolfgang (Hg.). *Schreib-Guide Geschichte. Schritt für Schritt wissenschaftliches Schreiben lernen*. Wien – Köln – Weimar: Böhlau, 2006.
- Sternberg, Robert. J. & Sternberg, Karin. *The Psychologist's Companion: A Guide to Writing Scientific Papers for Students and Researchers*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
- Thomas, Gary. *How to Do Your Case Study: A Guide for Students and Researchers*. Los Angeles, Calif.; London: SAGE, 2011.
- Topsch, Wilhelm. *Leitfaden Examensarbeit für das Lehramt: Bachelor- und Masterarbeiten im pädagogischen Bereich*. 2nd ed. Weinheim u.a.: Beltz, 2006.
- Turabian, Kate L. *A Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations, Seventh Edition: Chicago Style for Students and Researchers*. Ed. Wayne C. Booth et al. 7th edition. Chicago: University of Chicago Press, 2007.
- Zemach, Dorothy A., Rumisek, Lisa A. *Academic Writing. From Paragraph to Essay*. Oxford: Macmillan Education, 2003.